

**Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes
Sociālās drošības apakšpadomes (SDA) un Darba lietu trīspusējās
sadarbības apakšpadomes (DLTSA) sanāksmes**

PROTOKOLS

Rīgā, Skolas ielā 28

Nr.1

2019.gada 30.janvārī

SANĀKSMI VADA: J.Muižniece – valdības puses pārstāvis

PIEDALĀS:

No valdības puses:

I.Alliks, Labklājības ministrijas (LM) valsts sekretārs

J.Muižniece, LM valsts sekretāra vietniece

A.Dūdiņš, LM Sociālo pakalpojumu departamenta direktora p.i.

L.Neiders, Ekonomikas ministrijas Analītikas dienesta ekonomists

M.Badovskis, LM Darba attiecību un darba aizsardzības politikas departamenta direktors

I.Vjakse, LM Darba attiecību un darba aizsardzības politikas departamenta direktora vietniece

M.Noriņa, Valsts darba inspekcijas Darba tiesību nodaļas vadītāja

S.Rāgs, Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta Vispārējo civiltiesību nodaļas jurists

No darba devēju puses:

P.Leiškalns, Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) sociālo lietu un sociālās drošības eksperts

J.Pumpiņš, LDDK jurists, darba tiesību eksperts

J.Kalējs, LDDK padomes loceklis, Latvijas Slimnīcu biedrības priekšsēdētājs

A. Grigorjevs, LDDK pārstāvis

D.Teice, LDDK pārstāve, SIA "Lattelecom"

I.Kola, LDDK pārstāve, VAS "Latvenergo"

No arodbiedrību puses:

I.Liepīna, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) priekšsēdētāja vietniece

L.Ābola, Lauksaimniecības un pārtikas nozaru arodbiedrības vadītāja vietniece

A.Grīnfelde, Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības eksperte sociāli ekonomiskajos jautājumos

G.Oškāja, Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrības juridiskās daļas vadītāja

R.Pfeifere, Industriālo nozaru arodbiedrības priekšsēdētāja

K.Rācenājs, LBAS jurists, konsultants darba tiesisko attiecību jautājumos

I.Sīpola, Latvijas arodbiedrības "Energija" priekšsēdētāja vietniece

NEPIEDALĀS: A.Čemme, A.Suškins

PIEAICINĀTIE:

A.Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

S.Stabiņa, LM Sociālās apdrošināšanas departamenta direktore

N.Preisa, LBAS Eiropas tiesību un politikas dokumentu eksperte

D.Fromholde, LM Sociālās apdrošināšanas departaments

I.Elksne, LM Starptautiskās sadarbības un ES politikas departaments

L.Ose, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departaments

I.Parādnieks, Sadarbības platforma „Demogrāfisko lietu centrs”

PROTOKOLĒ: LM Sociālās apdrošināšanas departamenta vecākā referente K.Zirnīte un LM Darba attiecību un darba aizsardzības politikas departamenta vecākais eksperts A.Pilsuma.

Sanāksmi sāk plkst. 13:00.

Darba kārtībā:

ES Direktīvas priekšlikums par darba un privātās dzīves līdzsvarošanu – izstrādes progress un izaicinājumi ieviešanai Latvijā.

Ziņo: A.Gaile, S.Stabiņa

2017.gada 26.aprīlī EK publicēja priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem (turpmāk – Direktīva). Direktīvas priekšlikums attiecas uz darbiniekiem, kuriem ir noslēgts darba līgums vai kuri ir darba tiesiskajās attiecībās. Direktīvas priekšlikumi apspriešanai – vecāku atvaļinājuma nenododamā daļa – 2 mēneši; individuāla tiesība darbiniekam uz aprūpētāja atvaļinājumu vismaz piecas darba dienas (viena gada laikā); paternitātes atvaļinājuma kvalifikācijas periods pabalsta saņemšanai ne vairāk kā 6 mēneši (vismaz slimības pabalsta apmērā).

J.Muižniece izceļ trīs galvenos jautājuma blokus: (1) paternitātes pabalsta nodrošināšanai desmit darba (ne kalendāra) dienas, ko ir iespējams ieviest; (2) ņemot vērā vecāku pabalstu sistēmu Latvijā, var rasties problēmas ar Direktīvas ieviešanu, jo Latvijā tā īsti nedarbosies. Jānovērtē sekas Direktīvas neizpildei; (3) par aprūpētāja atvaļinājuma ieviešanu galvenais jautājums – apmaksāts (kas finansē), vai neapmaksāts.

Par jautājumu izsakās: I.Liepiņa, P.Leiškalns, I.Alliks, M.Badovskis, I.Parādnieks, N.Preisa, R.Pfeifere, J.Kalējs.

I.Liepiņa informē, ka LBAS viennozīmīgi pozitīvi vērtē strādājošo vecāku pabalstu izmaksājamā apmēra palielinājumu uz 80%. Jautājumu par aprūpētāja atvaļinājumu LBAS atbalsta, tomēr par tā finansējuma avotu nepieciešams diskutēt. Kā vienu no risinājumiem, lai īstenotu Direktīvu, piedāvā koplīgumu ieviešanu (Skandināvijas piemērs) uzņēmumu vai nozares līmenī.

N.Preisa papildina, ka Eiropas arodbiedrību konfederācija atbalsta vecāku atvaļinājuma nenododamās daļas ieviešanu. LBAS rosina Latvijā arī to ieviest.

P.Leiškalns izceļ jautājumu par aprūpētāja atvaļinājumu – uz kurām personām tas attieksies. Vai piemērojams Civillikuma 188.pants¹.

M.Badovskis informē, ja priekšlikums tiks ieviests, normatīvajos aktos skaidri un nepārprotami tiks definēts, uz ko aprūpētāja atvaļinājums būs attiecināms.

P.Leiškalns aicina apspriest iespēju ieviest vecāku pabalstu, kas tiek rēķināts no abu vecāku vidējās iemaksu algas, un, neatkarīgi no strādāšanas, pabalsts tiek maksāts 100% apmērā. Pēc LDDK ieskata, no abu vecāku iemaksu algas rēķinātais pabalsts risinātu vairākas problēmas, piemēram, jautājumu par nenododamo vecāku atvaļinājuma daļu.

¹188. Pienākums uzturēt vecākus un vajadzības gadījumā arī vecvecākus gulstas uz visiem bērniem samērā ar viņu spējām uzturēt vecākus vai vecvecākus un mantas stāvokli. Strīdus par uzturlīdzekļiem vecākiem vai vecvecākiem izšķir tiesa.

I.Parādnieks uzsver, ka mātes un tēva nenododamo kvotu princips ir svarīgs un ieviešams Latvijā. Attiecībā uz vecāku pabalsta rēķināšanu no abu vecāku sociālās apdrošināšanas iemaksu algas, uzskata, ka tas ir pareizs virziens un turpmāko diskusiju objekts. Savukārt vēl arvien ir jārisina jautājums par to, lai vecāku pabalsts strādājošiem vecākiem būtu mērķētāks, vienlaicīgi mazinot ļaunprātīgas izmantošanas iespējas. Labs risinājums būtu ieviest saprotamu formulu, kur abu strādājošo vecāku darba slodze un darba algas tiek vērtētas. Vērtējot dažādu scenāriju iespējas, jānonāk pie optimālākā risinājuma.

I.Alliks atzīmē, ka jautājums par vecāku pabalsta aprēķinu no abu vecāku algas ir konceptuālas izšķiršanās jautājums.

M.Badovskis papildina, ka Latvijā bērna kopšanas atvaļinājums, salīdzinot ar citām Eiropas Savienības dalībvalstīm, ir salīdzinoši ilgs – pusotrs gads. Jautājumā par aprūpētāja atvaļinājuma aicina sākotnēji vienoties, paredzot šo tiesību, un turpināt diskusijas par tā apmaksu, piemēram, sasaistot to ar koplīgumiem.

P.Leiškalns atzīmē, ka katra darbinieka īstermiņa prombūtne darba devējiem rada papildus maksājumus, jo jānodrošina darbinieka aizvietojamība.

I.Liepiņa atzīmē, ka Direktīvas ieviešanā Direktīvas prasību sasaiste ar koplīgumiem būtu labs risinājums. Tas ir pieņemams un tiesisks Direktīvas ieviešanas veids.

P.Leiškalns precizē, ka ar koplīgumiem var risināt samaksas jautājumu. Attiecībā uz tiesībām saņemt aprūpētāja atvaļinājumu – tas tiks noteikts ar normatīvo regulējumu.

J.Kalējs papildina, ka lielākās ārstniecības iestādes tiek finansētas no valsts budžeta, līdz ar to koplīgumu saistības sabiedriskajā sektorā ir saistības ar valsts budžetu.

J.Muižniece rezumē, ka Direktīvas pieņemšanas rezultātā, tiks organizēta darba grupa iekļaujot visas iesaistītās puses, lai rastu labāko kompromisu Direktīvas ieviešanai.

SDA un DLTSA nolemj: Konceptuāli atbalstīt Direktīvas priekšlikumus un turpināt trīspusējās diskusijas, lai rastu optimālu risinājumu tās ieviešanā.

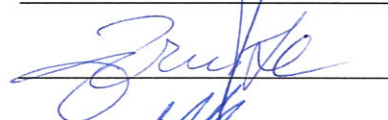
Sanāksmes noslēgums plkst.14:00.

Pielikumā: prezentācija "ES Direktīvas priekšlikums par darba un privātās dzīves līdzsvaru - izstrādes progress un izaicinājumi ieviešanai Latvijā".

Sanāksmes vadītājs:

 J.Muižniece

Protokolētājs:

 K.Zirnīte

 A. Pilsuma